

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De virtutum connexione. Cap. XXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

operis, tunc non sufficeret voluntas: quia nec voluntas esset cum posset quod expedit perficere, & noller. Quantum enim vis, tantum facis quod expedit cum potes: sed si non facis, non vis.

De virtutum connexione.

CAP. XXI III.

L I C E T etiam multæ virtutes esse videntur, & inter se differentes, vt humilitas alia est quàm castitas, & patiētia alia est quàm misericordia, & sic de aliis; tamen quadam consideratione omnes vnum sunt: & ita quælibet non tantum cohæret, sed etiam in se alteri: vt qui vnam habeat, verè omnes habere dicatur in habitu etsi non actu. Quod ostendens Apostolus, ait: Caritas patiens est, benigna est; non emulatur; non agit perperam; non inflatur; non est ambitiosa; non querit quæ sua sunt, & cætera. Sicut enim Deus est vnum simplex & perfectissimum bonum, in quo est omne bonum perfectè, & cui nullum bonum deest: ita charitas est vna virtus in se omnem habens virtutem: sed propter diversos effectus eius, ex diversis intrinsecis occasionibus & actionibus, vel causis illatis, quibus se vel contra malum opponit, vel ad bonum extendit, diuersa officia vel nomina sortitur. Virtus enim secundum Augustinum est amor ordinatus: videlicet vt amet solùm quod debet, & quantum debet. Quantum verò amat aliquid, tantum odit & fugit eius contrarium vbi potes. Caritas ergo cum se extendit ad diligendum Deum, dilectio Dei dicitur: cum ad proximum, dicitur dilectio proximi. Cum eius miseriam comparitur, misericordia appellatur. Cum eius bono congaudet,

Virtutes
conne-
xæ,
vna chari-
tas.

1. Cor. 13.

4.

lib. 15. de

ciuit. c. 2.

Charitas,
varia sor-
titur no-
mina, pro-
pter effe-
ctus diuer-
sos.

der,

det, congratulatio vocatur. Cum equanimiter
 aduersa tolerat, patientia dicitur. Cum bene-
 facit se odientibus, benignitas nuncupatur,
 Cum non extollitur in prosperis inaniter su-
 per se, humilitas reputatur. Cum obtemperat
 superioribus vt iustū est, obedientia est. Cum
 execratur turpia, castitas est. Cum resecat su-
 perflua corporalis necessitatis, sobrietas est.
 Cum diuitias abiicit, paupertas est. Cum ad
 pauperes eas liberaliter effundit, largitas est.
 Cum tædio expectationis promissorum non
 frangitur, longanimitas est. Cum inter bo-
 num & melius, & inter malum & peius dif-
 cernit, prudentia est. Cum ius suum cuique
 tribuit, iustitia est. Cum delectationibus non
 emollitur, temperantia est. Cum duris non
 terretur, fortitudo est. Cum credit credenda,
 fides est. Cum sperat speranda, spes est. Vnde
 & Spiritus sanctus & vnus & multiplex dicitur.
 Quia cum in se vnus sit, diuersa dona tri-
 buit secundū diuersos donorū effectus: sicut
 aliqua nobilis & efficax medicina diuersos cu-
 rationum effectus operatur, vel virtutem con-
 fert varia operandi, vt vni acuat visum, alteri
 clarificet vocem, alij auditum reseret, alij gu-
 stum reparet, in alio aliud & aliud operatur.
 Secundum quod Charitas opponitur septem
 capitalibus vitiis, septem virtutes format: que,
 vt prædictum est de profectuum gradibus, di-
 stinguuntur. Vnaquæque enim virtus (teste
 beato Gregorio) habet initium suum, & pro-
 fectum, & perfectionem. *Marci* 4. Terra pro-
 fert germen suum. Primum herbam, deinde
 spicā, deinde plenum frumentū in spica. Her-
 ba est initium virtutis, spica profectus, fru-
 mentum plena perfectio. Charitas Dei mater
 & nutrix omnium virtutū tres habet gradus:
 scilicet, infimum, medium & summum. sic
 & alia.

Sap. 7, 22.

*Hom. 15.
 in Ezech.
 Mar. 4, 28.*

*Charitatis
 & virtutū
 tres gra-
 dus.*

& aliæ virtutes per singulas. Nec inconueniēs est distinctio. Si enim cælestis hierarchie (dicente beato Dionysio) singulæ per ternas differentias distinguuntur; cur non & spirituales virtutum hierarchie eundem ordinem in terris imitentur? præsertim cum cælestis pulchritudinis exemplar ad hoc nobis cælitus allatum est, vt pro viribus studeamus Domino in nobis sanctuarium facere: vt in medio nostri habitare dignetur, secundum exemplar in monte cælesti nobis demonstratum. Vtrum autem qui in primo gradu quasi in infima virtutum hierarchia hic stant, ad infimam in cælo hierarchiam pertineāt: & qui in media ad mediam in cælo; & qui in summa ad summam in cælo hierarchiam pertineant, cum illuc Domino perducente venerimus, agnoscemus. Laboremus tātūm hic fideliter de virtute in virtutem proficere, certi quod nequaquam inferior erit retributio gloriæ, proportionata meritorum mensuræ. Luc. Mensuram bonam & confer-

De cælesti hierarchia. cap. 6.

Exod. 25. 49.

Luc. 6. 38.

De tribus gradibus charitatis.

CAP. XXV.

CHARITATIS Dei primus gradus est, sic diligere concessa & eis vtī, vt tamen illicita deuitē, & amorī Dei nullius rei amorem præponat. sicut illi qui sic ea quæ sunt mundi

Primus gradus.